

SECUTOR

AZ ARÉNA

Alig tudtam félrehajolni. Lendületből lesújtva majdnem eltalált a rövid kardjával. Sajnos itt már nem egy fakard, ami veszélyeztet. Ez az első komoly mérkőzésem igazi fegyverekkel a pulai amfiteátrumban. A fakard és a fa fegyverek csak egy kis zúzódást okoznak, de ez az igazi, rövid fém kard halálos is lehet. A gyakorláskor fakardot használtunk a harci rutinszerzéshez. Itt most minden élesben megy. Még szerencse, hogy a rövid római kardot használja az ellenfelem, és kisebb a mozgástere.

Zömök, erős ember, akinek arcát nem látom a zárt sisakja miatt. Ahogy nézem a mozgását, olyan érzésem volt, hogy nem is ehhez a fegyverhez van szokva, amit használ. De most meg szúr és egyenesen a nyakam felé, amit a bal kezemben levő háló odavetésével háritok.

A háritás olyan jól sikerült, hogy nemcsak a kardját, hanem a kardot tartó kezét is blokkoltam a rávetődő hálóval. Így lehetőségem van viszont támadásra a kezemben levő, számomra újszerű lándzsával. Nem is igazi lándzsa ez, hanem kis villaszerű vége van. Így – ha eltalálom –, egyszerre három sebet is tudok ejteni. Csak szúrtam. Nem is egyszer, hanem többször.

Az ellenfelem egy secutor jelmezben van, aki nagy, téglalap alakú pajzsával háritja a szúrásokat. A villás lándzsa, amivel próbálom elérni a testét, hosszabb a magasságomnál, de mivel a közepén fogom,

kiegyensúlyozva biztos szúrófegyvernek látszik. Mégse érem el vele a testét.

A küzdőtársam jobb oldalára gabalyodott a másfél embernyi, ólomsúlyos hálóm. A kerületén körbefutó kötél oda van rögzítve a bal kezemhez. Emiatt ezzel tudok rántani egyet rajta. A rántás kibillenti a súlyából, és egy kicsit előre hajol, de a pajzsát maga elé tartva nem biztosít nekem jó felületet az újbóli szúráshoz. A lendület meg csak húzza felém, és féltő, hogy a pajzsával fog megütni.

Testem teljes fordulatával a hálót továbbrántva az oldalára kerülök, és a villás végű lándzsát lendületből megpördítve, oldalasan, szúrás nélkül megütöm a hátát, amitől hasra esik.

Más dolgom sincs, csak rálépek a derekára, és a lándzsa hegyével is ösztökélve a földön maradásra bírom. Igaz, kiserkedt egy kis vér belőle ott, ahol a villás lándzsa hozzáért, de ha nem mozdul, nem lesz nagyobb baja. Kicsit vércseppes lett ez a kaland. Pedig csak történelmi emlékezésnek indult.

Vagy ötszáz éve annak, hogy betiltották a gladiátor iskolákat a keresztény hitűek nyomására. Mi meg – szabad ifjak –, akik követségben erre jártunk, részt vehettünk egy kis erőpróbán, amit a frankok szerveztek ebben az ősrégi amfiteátrumban. Az isztriai örgrófság egyik ékszerében.

Hangzavar a lelátón. Üdvrivalgás füttyögetéssel keverve. Több irányból sípok hangja, és valaki ver egy dobot.

– Maradj lenn! – mondom halkán latinul. – Nem böklek jobban, ha nem muszáj.

– Nem mozdulok. Győztél, csak ne szúrd belém olyan erősen a villát – sziszegi érthetően...

Erre a villás dárdát megpördítem, és már nem a villás végét nyomom a harcos hátába. Egy kicsit lazítok a háló húzásán is, és felegyenesedve körülnézek. A tömeg őrjöngésszerűen tombol, és az egész olyan – a síppal és dobbal fűszerezve –, mintha hatalmas szélvihar közeledne. Egy kis időre a régi, óriási Római Birodalom egyik kedvelt játéka elevenedett meg.

De hol van már a régi birodalom? Elszakadt a vallási értelmezések és a vándorló népek élettér szerző mozgásában. Mindenhol új fegy-

verekés új szeretet értelmezések. Emlékezni a régire és belőle létrehozni a jövőt.

Véletlenül vagyok itt, a pulai amfiteátrum közepén, egy megemlékező ünnepi játékon. Igaz, kicsit élvezem ezt a rövid győzelmi sikert, amit ügyetlenül összehoztam magamnak. Követségben járok erre Dalmácia felé, és lehet, meg kellett volna maradnom biztonságban követnek. De olyan izgalmasnak tűnt kiállni.

Szeretek kockáztatni. Pedig apám a lelkemre kötötte, hogy siessünk. Parancsára ejtettük útba Pulát, mert innen hajóval hamarabb érünk célunkhoz. De itt találtuk magunkat egy játék kezdetén. Ha meg játék, és pont itt vagyunk, akkor meg játszunk. Igaz, nekem ez most halálos játéknak tűnt.

Személy szerint azért választottam fegyvernek a hálót és a szigony-szerű lándzsát ezen a játékon, mert úgy véltem, hogy illír őseimnek is ez jutott néha évszázadokkal ezelőtt. Elődeim, még mondhatjuk, illírnek születtek.

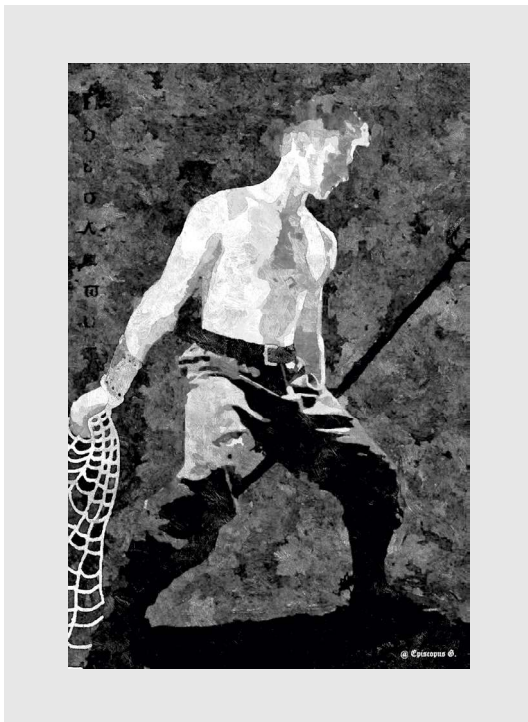
Most meg minden változik, mert újabb és újabb törzsek és embercsoportok érkeznek a jobb jövő reménységében. Hol nyugatról és hol keletről. Itt, dél felé, amerre követségbe megyünk, az Illír Birodalom részének egyik törzse, a hajózó dalmát kalóznép élt, amely most keveredik az északról érkezett, szlávnyelvű horvátokkal, akik között meg sok a fehér lovas, vagyis latinul „sarmata”.

Egy elszlávosodott, perzsa eredetű törzsből valók. Átkeltek a fél világon. Most már szláv családok, akik nem felejtik a múltjukat, és épp országot alapítanak.

Élet kovácsolás különböző nemzetiségű anyák és apák között, amelyben minden új csak megerősíti az utódokat, de nem felejtik a múltat. Rokon lesz mindenki mindenkivel, és a rokonság békét teremt.

Illyria már a múlt. Sok illír törzsből, amelyből a dalmát csak az egyik, különböző kis királyságok, fejedelemségek jönnek létre. Még egy nyelvet beszélünk. De minden változik, keveredik.

Remélem, az új nemzetesedés mind a nyelvben, mind a kulturális jellegzetességében nem felejtik és megóvják, ami volt. Egyszerre lesz itt mindenki örököse a múltnak, és egy másfajta szép jövő letéteményese.

PREDESLAUS, A RETIARIUS

Nem ismertem azt, akivel küzdöttem. Sorsolással kerültünk össze a harcra. Szerencsére győztem. Győztem, a testi épségem kockázatásával.

Azt soha nem lehet tudni, kivel kerülhet össze az ember. Van, aki nem ad kegyelmet, és a véreddel átgázol az életeden. Nem nézve se Istent, se embert.

Nagyanyám azt mondta, hogy mindig nézzük az embert embernek. Igaz, a lelkében ne turkáljunk.

Az élet szent és Isten ajándéka. Az életért mindig harcolni kell. Kinek fegyverrel, kinek szóval, kinek halk imával.

A mai nappal, ezzel a küzdelemmel lettem igazi gladiátor úgy, hogy már 500 éve megszüntették a gladiátor játékokat. De nem ezek a babérok lelkesítenek. A lényeg megtörtént számomra: egy lelki felszenteléssel egyenértékű harc, ami növeli az önbizalmam. Nem a saját véremmel lettem felszentelve, hanem más vérével szentelődtem fel harcosnak. Nem is a saját kedvemért szentelődtem fel, hanem büszkeségemnek tettem eleget.

A harc után indulunk a békekövetségbe. De van, amikor a békéért is kell kisebb nagyobb harcokat megvívni. Itt is csak egy kis díszlet-harc történt. Persze a vesztes is felszentelődik, de ő a saját vére árán. Majd aki alulmaradt, akár ő is lehet a barátod. Nincs olyan, hogy örök ellenség.

– Gyertek le a porondról! – kiabált be a frank harcmester oldalról. – Jön a következő páros...

Lehajolok az ellenfelemhez, és igyekszem felsegíteni őt a földről. Eddig nem beszélgettünk, mert a harc előtt ez nem javallott. Ne azt lássa a közönség, hogy bejön két kedvesen cseverésző, és birkózásba kezd. A nézőknek mulatság kell, és erőszakot akarnak látni egy ilyen harci játékon. Ezek a harci játékok a politika szórakoztató részéhez tartoznak.

Persze, üvöltözni azt lehet egymásra fenyegetően, de ez nem az én stílusom. Inkább őszintén, gyorsan, reflexből cselekszem. Így ez olyan csendes és rövid harc volt közöttünk. Meleg augusztusi napon, ifjúkorom delén.

– Ki vagy, ember? – kérdezem a földön fekvőt.